

Послання Владик УГКЦ у Польщі на Різдво Христове 2024 р. Б.

Дорогі у Христі Сестри та Браття!

За нами черговий, дуже складний за подіями рік. Постійно слухаємо інформацій про напруженість між різними народами, а в останньому часі й відчуваємо, що вони дуже посилюються. Третій рік підтримуємо незламне, стійке змагання українського народу за свою незалежність супроти російського агресора. У такому моменті ставимо звичайні запитання — коли світ переможе зло і прийде кінець війні в Україні та настане справедливий мир. Ставимо запитання про повернення мільйонів людей до своїх домів, щоб могли розділити радість та щастя з рідними, з якими давно не бачилися. Питаємо, як знайти мир у цьому світі і хто його може нам принести, хто може спричинитися до того, що люди наново відчують спільноту народів, які бажають жити в мирі.

З різними почуттями, інколи суперечливими, очікуємо черговий раз приходу на світ Божої Дитини.

Хоча ми забігані, готуємося до Різдвяних Свят, щоби пережити їх у святочній, родинній атмосфері. Хочемо в цьому часі відчути справжній мир та тепло зустрічі з Богом і людиною. Хочемо обдаровувати себе взаємно добром та традиційно пережити цей час з просфорою, колядою та молитвою в церкві, яка запевняє нас, що — З нами Бог!

Катехизм УГКЦ «Христос — наша Пасха» під номером 196 (розділ «Воплочення Сина Божого»), так пригадує нам про підготовку до Свят-вечора та до святкування Празника Христового Різдва: «В нашій церковній традиції особливо вшановується Навечір'я Різдва, яке називається Свят-вечором. Кожна домівка стає «сімейним Вифлеємом»: на столі, символи ясел, під обрус кладуть сіно, а на обрус — просфору — символ Дитятка Ісуса. Поруч із просфорою ставлять і запалюють свічку — символ Вифлеємської зірки. Родина збирається навколо столу, щоби молитовно віддати шану воплощеному Синові Божому (Закінчення на 2 сторінці)

У номері читайте:

- Різдвяне послання владик УГКЦ у Польщі
- Постійна повнота часу
- IV сесія Синоду єпископів Перемишсько-Варшавської Митрополії
- Василь Симоненко (1935–1964) — 90 літ від дня народження
- Долаючи відстань - з'їзд молодіжних спільнот УГКЦ Польщі
- Отець Володимир Гайдукевич (1902–1974)
- «Людина повинна вберегтися від зла» — Блаженніший Святослав у гданський конкатедрі
- Блаженний Миколай Чарнецький (1884–1959)
- Постанова про остаточний розгром
- Перше Різдвяне послання Митрополита Йосифа Сліпого від 7 січня 1945 року
- Отець Йосиф Пшеп'юрський — 150 літ від дня народження

Христос Раждається! Славимо Його!

Діва днес преістотного родить * і земля вертеп неприступному приносить. * Ангели з пастирями славословлять, * а волхви зо звіздою подорожують, * бо ради нас родилося дитя мале — Превічний Бог.

Постійна повнота часу

«Коли ж сповнився час, Бог послав свого Сина, що народився від жінки, народився під законом, щоб викупити тих, які під законом, щоб ми прийняли усиновлення» (Гал 4, 4-5) — чуємо ці слова в день Різдва Христового в Божественній Літургії. Про настання того моменту сповнення часу вирішувало лише Боже Провидіння. З точки зору більшості людей не були то часи кращі від попередніх. Тим більше для вибраного народу, який жив

під римською окупацією. Попри те кільканадцять років раніше від Йокама і Анни в Назареті народилася дівчинка, яка дала Божому Синові все, що потрібне, щоби він міг воплотитися — стати людиною, подібною нам в усьому, крім гріха.

Закінчується 2024 рік. Третій рік Україна, український народ бореться за своє існування. В світі відтворюється вісь зла — Росія, Китай, Іран, Північна Корея хочуть накинати (Закінчення на 3 сторінці)

Послання Владик УГКЦ у Польщі на Різдво Христове 2024 р. Б.

(Продовження з 1 сторінки)

пісною вечерею. Вірні колядують, двері домівок гостинно відчинені для всіх, що величають Різдво Христове. Вершиною святкування Різдва є урочисте богослужіння, на яке збираються всі парафіяни. Євхаристійна вечеря на Божественній Літургії увінчує родинну вечерю».

Празник Христового Різдва є для нас часом особливої радості. Наші святкування найчастіше зосереджуються при родинному, святковому столі. Бажаємо собі, щоби це був час миру, поєднання, зустрічі. Святковий час Христового Різдва дає людині відчуття, що сьогодні Небо схиляється до Землі, що Бог приходить до людини. Це подія в історії людства, супроти якої жодна людина не може бути байдужою. Христос прийшов на світ у людському тілі, щоби відкрити дорогу до спасіння кожній людині. Коли Божий Син прийшов на світ у бідному вифлеємському вертепі, засвідчили про це Небо, Земля і Всесвіт. На небі появилася ясна зоря, яка вказала мудрецам зі Сходу дорогу до новонародженого Царя. Переляканим і збентеженим пастирям небесні ангели сповістили радісну новину про народження Царя всесвіту: **«Сьогодні народився вам у місті Давидовім Спаситель, він же Христос Господь»** (Лк. 2, 11). І одні, і другі поспішили до Вифлієму, щоби поклонитися Богові у людському тілі.

Так для мудреців зі Сходу, як і для пастирів, була це незвичайна нагода віддати поклін від віків очікуваному Цареві.

Дорогі Сестри та Браття!

На Синоді Єпископів УГКЦ, який відбувся у липні 2024 р. в Зарваниці, владыки шукали відповіді, як у час випробувань і страждань українського народу проповідувати Христове Євангеліє, як євангелізувати, як бути благовісниками надії для своїх ближніх і зовнішнього світу. Вивчаючи це питання, розуміємо, що найперше починаємо від себе самих, від духовних осіб, які мають велику роль у тому, щоби навчати людей про Бога та з допомогою Божого Слова лікувати всі рани українського народу. Євангелізувати, це ніщо іншого, як бути зразком молитви, душпастирської турботи в щоденному житті для кожного, хто потребує Божого милосердя, хто потребує відчути, що Бог бажає з ним говорити та чекає на нього. Знаходити час для кожного, хто потребує співчуття, хто потребує бути вислуханим. Для кожної такої людини, це буде знак надії і також можливий початок оновленого духовного життя — народження Господа Бога в серці

людини.

По-друге, євангелізувати ми маємо себе взаємно, починаючи від нас самих, а далі почерез наші родини. Прихід на світ Божої Дитини, це великий знак

надії і початок нашої проповіді. Ми запрошені, щоб у цьому часі шукати доріг для скріплення нашої віри. Можливо, що треба пройти духовну мандрівку, щоби другій людині простити і самому просити про вибачення наших провин. Це дорога до навернення, яке можемо віддати Божій Дитині, як наш найкращий дарунок в час Христового Різдва. Ділення просфорою під час Святвечора, це прекрасна до цього нагода. Це простягнена рука до другого, щоби з ним поділитися та привітати взаємно себе і скласти найкращі вітання. Просфора, яка є символом Ісуса Христа, показує, що ми найперше в нашому житті повинні ділитися Ісусом Христом, тому що в Ньому віднаходимо для себе віру, надію, любов та мир.

Як повчає св. апостол Павло — **«Надія, не може нас підвести»** (Рим. 5,5). Маємо бажати для себе зустрічі з Ісусом Христом, який собою представляє надію (1 Тм. 1,1). Нехай цей рік стане також причиною, щоби ми в наших родинах віднаходили те, що нас єднає. Заохочуємо подружжя, родини, відзначати свої ювілеї, відновлювати подружні присяги, щоби показати свідоцтво християнського подружжя в часах, в яких пробується знеславити подружжя та родину і в такий спосіб бути свідками віри та проповідниками Доброї Новини для своїх дітей. Передавання віри від батьків до дитини здійснюється поступово, в міру її особистого зростання. Використаймо до цього кожен нагоду, також катехизу в школі та в парафіяльному житті. Катехизація, як складова частина виховання, внутрішньо пов'язана з літургійним життям Церкви, вводить до нього дитину та у ньому віднаходить свій зміст. Таким чином ця дорога поступового впровадження в Таїнство життя Церкви, містагогія, відкривається як безперервна дорога зростання у новому житті, отриманому в Таїнствах християнського втаємничення. Ця містагогічна дорога ніколи не закінчується, не обмежується приготуванням до окремих Святих Таїнств, та не може бути обмежена віком. Стосується як дітей, так і дорослих.

Дорогі у Христі Сестри та Браття!

В цьому році будемо мали особливу нагоду, щоби передумати своє особисте, християнське, але також і духовне життя наших парафіяльних спільнот беручи участь у різних заходах проголошеного Церквою Ювілейного 2025 Року. ➔

Постійна повнота часу

(Закінчення з 1 сторінки)

всім свої нелюдські правила. Ніхто не знає, що робитиме новий президент наймогутнішої як досі демократичної держави. Відомий болгарський політолог Іван Крастев говорить, що люди, перш за все мешканці Європи, почали жити так, немовби були останнім поколінням на землі. На відміну від минулих часів, коли, зокрема з релігійних міркувань, ніхто не піддавав сумніву двох речей — того, що треба мати дітей і засуджувати самогубство — нині одні не хочуть народжувати з приводу кліматичної кризи, інші тому, що піддалися песимізму щодо майбутнього своїх держав і народів. Крастев зауважує, що ми відкрили, що народи є смертельними, саме через демографічні причини. І більшість

європейських народів переконана, що можуть тільки зменшуватися. Проблема, на думку болгарського аналітика, лежить у втраті культурної ідентичності.

Християнин сповідує в Символі Віри очікування воскресіння мертвих і життя майбутнього віку. В оригіналі цього священного тексту з Нікейського собору в 325 році всюди є множина — «**віруємо, ісповідуємо, очікуємо**». Єдиним серцем і єдиним устами в Літургії підтверджуємо, що Христос є нашим упованням, нашою надією. В навечір'я Різдва чуємо, що прийшло очікування народів, щоби визволити нас з ворожої неволі. Коли культурну ідентичність будується на культі, на шануванні Бога єдиного в трьох особах, Бога який є любов, котрий так полюбив світ, що дав

Сина свого Єдинородного, щоб кожен, хто вірує в нього не загинув, а жив життя вічним, то можна перемогти кожну кризу безнадії. Головне, усвідомити себе спільнотою — людей доброї волі, національною і насамперед церковною, бо її фундаментом є народжений у Вифлеємі Переможець смерті.

Не вперше в історії людства багато хто думає, що настав кінець часу. Коли дивимося на людську історію очима віри, то від моменту народження Ісуса триває безнастання цього ж часу повнота. Хай різдвяна радість віджене геть песимізм! Хай попри війну і всі труднощі народжуються діти! Народи не є смертельними! Їхнім призначенням, як об'являє нам книга Одрокнення (21, 24-26), є вічність у Новому Єрусалимі. Там ходитимуть у світлі Агнця і принесуть Йому свою славу і честь.

о. Богдан Панчак

В наших катедрах будемо символічно, з молитвою на устах, переступати їхні пороги. Кожним єпархіяльним єпископом визначені ювілейні церкви та каплиці, чи знаки надії, якими для нас є осередки Карітас, чи спільноти утворені для наших біженців. У Перемисько-Варшавській Архiepархії будемо відзначати 100-ліття від об'явлень Пресвятої Богородиці на Горі Явір на Лемківщині, а у Вроцлавсько-Кошалінській Єпархії своє паломництво буде починати чудотворна Ярославська ікона „Милосердя Двері”. Свій скромний ювілей 5-ліття існування відзначатиме Ольштинсько-Гданська Єпархія. Окрім цього, ми запрошені до загальноукраїнської прощі єпископів, духовенства, монашества, родин та мирян з цілого світу до Риму, до собору св. Софії на 28 червня 2025 р. Ще одним заходом, який пропонує нам Апостольська Столиця буде відзначення 9 листопада 2025 р. спільного спогаду всіх подвижників та ісповідників віри різних конфесій, які ще не прославлені, але які визначилися героїськими чеснотами. В цьому числі знайдуться безсумнівно також праведники з українського народу. Це запрошення для всіх нас, щоби бути паломниками надії. Не забуваймо, що кожен релігійний захід має спонукати нас до навернення, до відкриття для себе Господа Бога.

Ми вже другий рік користуємося григоріанським календарем. Пригадуємо всім, щоби з відповідальністю та пошаною підходити до нашої церковної

традиції, та дотримуватися наказаних Церквою постів. Особливо пам'ятаймо тоді, коли приходить організувати різні родинні чи мирянські культурні

заходи. Хочемо, щоб інші нас шанували, тому вміймо найперше пошанувати самих себе, дотримуючися усіх церковних наказів. Шануймо нашу церковну традицію.

Дорогі Сестри та Браття!

Вітаючи усіх Вас зі світлим празником Христового Різдва найперше хочемо Вам подякувати, що усякими можливими діями, також на рівні духа, невтомно підтримуєте Україну в час війни. Нехай надалі Бог благословить Вас у Вашій щедрості. Бажаємо Вам, щоби в наших

домах, як у яслах, родився Ісус. Нехай в Україні, в наших родинках буде мир і злагода.

Радість Христового Різдва нехай скріплює Вашу віру, зміцнює відносини з Богом, навчить передавати надію і розпалювати любов. Нехай новонароджений Христос дарує свою благодать, обдарує усіх миром та принесе відчуття безпеки, наповнить вірою в безмежну Божу любов і доброту. Нехай своїм народженням захоплює нас та вказує на красоту життя, й як воно є великим даром. Нехай вчить нас його приймати та поважати і з гідністю до нього підходити навіть в хвилини великого терпіння, осамітнення чи недуги. Усім Вам бажаємо багато здоров'я та радісного переживання Різдвяних свят. Новонароджений нехай благословить наші родини, молодь, дітей, біженців, хворих і похилих віком, а Пресвята Богородиця покриє всіх своїм омофором.

На Різдвяні Свята і Новий 2025 Рік із серця Вас благословимо! **Христос Раждається!**

† Архiepіскоп Євген Попович

Митрополит

Перемисько-Варшавський

† Єпископ Володимир Ющак

Владика Вроцлавсько-Кошалінський

† Єпископ Аркадій Трохановський

Владика Ольштинсько-Гданський

Перемишль — Вроцлав — Ольштин
2024-12-25

Долаючи відстань*

— З'їзд молодіжних спільнот УГКЦ Польщі

Новиця стала тим місцем, куди 11 жовтня 2024 р. Б. з'їхалися представники різних молодіжних спільнот УГКЦ в Польщі, щоби поділитися з іншими своєю любов'ю, тривати разом в спільній молитві, зростати разом з іншими, слухаючи цікаві та повчальні доповіді спікерів. Варто відзначити, що порівняно з минулорічним з'їздом, який відбувався в Кракові, число спільнот збільшилося, що не може не тішити.

І ось настав вечір п'ятниці. Новиця зустрічає понад 50 молодих людей з різних міст Польщі: Перемишль, Люблін, Варшава, Краків, Вроцлав та ін. Підкріпившись з дороги, ми зібралися в столоді, де на нас чекало цікаве знайомство у вигляді квізу, яке провела для нас Лілія Голубець («Обнова» Люблін) онлайн. Навіть фізична відсутність не стала цьому на заваді, головне вірити і уповати на Бога, бо, як пише Апостол Павло в посланні до римлян: «Шляхи Господні неісповідимі» (Рим 11, 33). Завдяки цій вікторині кожен дізнався більше про спільноти молоді, які були представлені на цьому з'їзді: «Обнова» Люблін, «На даху» Краків, «Темпус» Варшава, «Дім» Варшава та «На глибині» Вроцлав. Опісля кожен з учасників розповів трішки про себе, тож вечір добіг кінця і на нас чекали солодкі обійми сну.

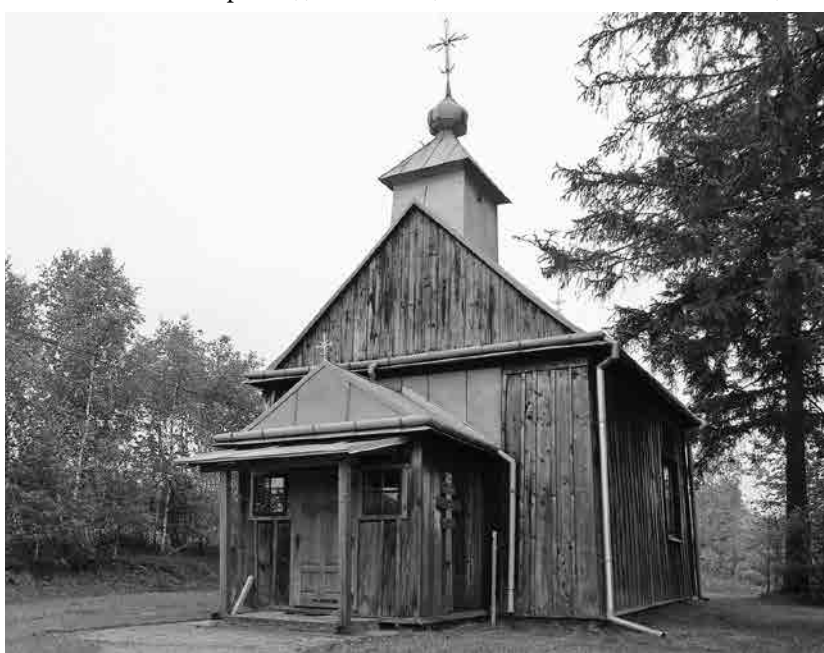
Ранок розпочався з літургії, яку служив для нас о. Роман Коцуровський

в дерев'яній каплиці біля Сарепти. Далі за розкладом був спільний снідачок, а опісля був запланований цикл доповідей, які стосувалися безпосередньо спільноти: як її будувати, які труднощі можуть виникнути, що є найголовнішим в спільноті. На ці та багато інших питань ми отримували відповіді від наших спікерів — о. Віталія Бойко та о. Сергія Гончарова («падре Серж»). Варто відзначити, що о. Віталій не на

ключових елементах спільноти, а саме: керигма (добра новина), соціальні зв'язки, катехеза, Літургія та служіння. Марія Захарко зі Львова поділилася своїм досвідом, як член спільноти «Cursillo», яка має свої філії в багатьох країнах світу. Так ми дізналися, які напрями є ключовими в цій спільноті, на які групи вона ділиться, як стати «курсійстом» та які заходи організуються за їх участі. Цікава та змістовна розповідь, оскільки рівень спільноти «Cursillo», як ви могли зрозуміти є досить високим і нам було чого повчитися та що почерпнути для себе, щоб

згодом, можливо, адаптувати ці ідеї в своїх містах.

Смачно та ситно пообідавши, ми вирушили на прогулянку звивистими стежками Новиці. Відвідали Дім Ікон та ознайомилися з колоритними роботами місцевих майстрів. Далі нашій увазі відкрилися пагорби, вкриті лісами, які осінь розмалювала дивовижними кольорами. Одразу згадуєш безтурботне дитинство в такій місцині: спокій, тиша, деś віддалік пасеться худоба, біля

Каплиця Вознесіння Діви Марії в Новиці.

дороги поодинокі видніються гриби, яких достатньо є в цій порі року. Ти не можеш перестати насолоджуватися цим місцем і обіцяєш собі, що неодмінно повернешся знову. Ми не упустили нагоди зробити спільне фото, коли піднялися на вершину пагорба, оскільки краєвиди були чарівними та захоплюючими.

День був насичений різними подіями та переповнений непересічними →

IV сесія Синоду єпископів Перемисько-Варшавської Митрополії

Цьогорічна, IV сесія Синоду Єпископів Перемисько-Варшавської Митрополії УГКЦ у Польщі відбулася 12 листопада в приміщеннях монастиря Успіння Пресвятої Богородиці отців Василіян у Варшаві.

У сесії взяли участь ієрархи трьох єпархій Української Греко-Католицької Церкви в Польщі: Архієпископ і Митрополит Перемисько-Варшавський, Владика Євген Попович, Владика Володимир Ющак, єпарх Вроцлавсько-Кошалінський, та Владика Аркадій Трохановський, єпарх Ольштинсько-Гданський.

Перша частина зустрічі присвячена була обговоренню можливості

впровадження у життя рішень Синоду Єпископів УГКЦ з 2024 року, які кожна з наших єпархій в рамках своїх структур і можливостей буде реалізовувати.

Владики під час сесії обговорили і прийняли до відома звіти:

- про стан Митрополичої Греко-Католицької Духовної Семінарії у Любліні;
- звіт з діяльності Братства Греко-Католицької молоді “Сарепта”;
- звіт з праці Міжєпархіяльного Церковного Трибуналу;
- звіт Координатора Греко-Католицького деканату при Ординаріаті Польського Війська;

- звіт Митрополичої Катехитичної Комісії;
- звіт Митрополичої Комісії у справах соціальних комунікацій;
- звіт редакції й видавництва “Благовіст”;
- звіт і план подальшої праці Регентського Інституту.

Під час засідання та ділових розмов владики прийняли душпастирський план Митрополії на 2025 рік, першочерговими в якому є:

- заходи присвячені Ювілейному 2025 року;
- заходи до відзначення 1700 річниці I Вселенського Собору у Нікеї;
- заходи до відзначення Ювілею 100-ліття об’явлень на Горі Явір, що на Лемківщині.

Важливими в душпастирському плані, зокрема, було визнано на 2025 рік ювілейні прощі до Ярослава, до Ярославської Ікони Матері Божої “Милосердя Двері” (16-17 травня), до санктуарію Матері Божої “Покровительки Скитальців” у Білом Борі (7 вересня), санктуарію св. Апп. Петра і Павла у Хшанові (29 червня) та до санктуарію Пратулінських мучеників в Пратуліні (12 жовтня).

Окремо були ще обговорені владиками поточні питання щодо біжучих душпастирських квестій та заходів, які відносяться до життя УГКЦ у Польщі на єпархіяльних та місцевих рівнях, притаманних окремим регіонам та місцевостям, в яких нащодень працює наша Церква.

Секретаріат Синоду

Синод єпископів Перемисько-Варшавської Митрополії УГКЦ.

людьми, тому хотілося подякувати Богу за це все, що ми й зробили, помолившись разом Вечірню у капличці. Після цього відбулися молитовні чужання. Завдяки нашим талановитим виконавцям з перемиського гурту «Vox Dei» молитви прослави звучали насправді божественно. Напевно кожен відчув благоговіння і трепет у цей момент та справді Божу пристуність посеред нас. Словами важко передати ту палітру емоцій, які вирували всередині кожного з нас, тому на наступний раз не вагайся, а реєструйся і поїхали з нами, бо воно того варте.

Недільний ранок завжди має починатися з літургії і цей раз не став винятком. Ми завітали до старенької

парафіяльної церкви в Новиці, де місцевий парох радо вітав нас та тішився, що стільки молодих людей буде молитися разом в одному храмі з місцевими жителями. Розташування церкви на пагорбі, посеред лісів, додає їй певного колориту та зачаровує око кожного перехожого, тому, якщо ви завітали до Новиці, то ви просто зобов’язані відвідати місцеву святиню.

* * *

Підкріпившись перед дорогою, прийшов час прощатися. Теплі обійми, приємні слова і незабутні емоції. Кожен щось візьме для себе з цього з’їзду молодіжних спільнот та сподіваємося,

що в майбутньому воно принесе свої плоди, як те зерно, що впало в родючу землю. А завершити хотілося б словами Ісуса Христа, який сказав: «Візьміть на себе ярмо Моє, і навчіться від Мене, бо Я тихий і серцем покірливий, і знайдете спокій душам своїм. Бо ж ярмо Моє любе, а тягар Мій легкий!» (Мт 11, 29-30).

автор: **Павло Гизюк**, спільнота молоді «Тетрис», Варшава;
на світлинах — учасники з’їзду до Новиці представників різних молодіжних спільнот УГКЦ в Польщі

* текст (джерело: веб-сайт Перемисько-Варшавської Архиепархії) поданий із редакційними скороченнями

Василь Симоненко

(1935-1964)

8 січня 1935 р. у селі Біївці на Полтавщині народився Василь Симоненко, поет, журналіст, шістдесятник, один із чільних діячів руху опору в царині української «соціалістичної» ідентичності.

Його батьки були колгоспниками [тобто чорноробами в комуністичному фермерському підприємстві існуючому на території Радянського Союзу — ред.]. Все дитинство Василя пройшло на радянськоселі у важкі воєнні та повоєнні роки.

1952 р. закінчив середню школу в Тарандинцях і поступив журналістику Київського Університету. Через п'ять років закінчив його і одружився з Людімою Півторадня.

Працював у «Черкаській правді», «Молоді Черкащини», «Робітничій газеті». Писати вірші почав ще в студентські роки. Перша прижиттєва збірка Симоненка «Тиша і грім» вийшла друком у 1962 р.

Інтенсивно працював у Клубі творчої молоді; брав участь в дослідженнях комісії, що займалася розслідуванням масових розстрілів у катівнях НКВС. У тому ж часі потрапив під нагляд КДБ. Заарештований улітку 1962 р. Помер 14 грудня 1963 р. Прожив всього 28 років.

«Симоненко — ідея»

Жив він у нашій благословенній провінції, де люди так невибагливі до слів, де так швидко заокруглюються в колі найпримітивніших інтересів. Де найважливіший засіб спілкування — дзвін чарок. Де так легко потонути в тенетах злободенних дрібниць і заблукати між деревами, за якими не видно лісу.

Ось був, скажімо, чоловік, як чоловік, закінчив аспірантуру, поїхав в Черкаси, у найважливіший центр їх — педінститут, — і десь ділися борозни з мозку й навіть зморшки на обличчі. Натренувався жити, і все заокруглилося: голова кругла, обличчя кругле, думки круглі, почуття круглі, ідеальний м'яч, який котиться без перешкод по асфальту кар'єри!

Чому ці люди так мертвють духово, так тупіють і опускаються мовчки (...). За відсутністю духового життя навколо згасає їхній маленький вогник — мрія юнацтва, затягає непрохідне баговиння

байдужості. Провінція — не тільки села і містечка, дрімотна провінція і в наших столичних вищих навчальних закладах, редакціях — скрізь, де панує пасивність і пристосовництво.

Василь був худючий і кострубатий. Його погляд навіть не зупинявся довго на круглих. Він уперто, насуплено дивився в корінь. Сам він, наче корінь, вийшов з землі, з органічною любов'ю до неї і свого селянського роду. Він добре знав чим і як глибоко вона напоєна — і не забував про це ні на хвилину. Знав не за чаркою, а з пером в руці і зі смутком в очах.

Алла Горська — портрет В. Симоненка. 1964 р.

У нас в літературі немало хвацьких хлопців, які віршують, наслідуючи Єсеніна, свою любов до стріхи, навіть до волів. Це затишні, самовдоволені віршовані спогади замшілого обивателя, який не знає ціни оспіваних мозолів, але знає ціну свого комфорту. Він уявляє себе поетом, приставленим більшими начальниками для того, щоб співати. Потримайте трохи в руках рукописи, що надходять з околиць, побачите, як старанно і сліпо наслідують столичних титулованих графоманів, навіть не спробувавши поглянути власним оком на життя. Василя не втішали спогади про ремігання волів. Коли він і вводив волів в поезію, то тільки у своєму контексті — стриманого гніву: «Народ мій є! В його волячих жилах козацька кров пульсує і гуде».

Симоненко — єдиний покищо поет, що викристалізувався з провінції і всніс свій струмінь у поезію — струмінь оголеної правди і непідкупної честі.

Він знав народ у його побуті як селянський син. Знав село по своїх заболочених чоботях як працівник газети. Але він дивився на життя не як «представник», а як людина, як син дивиться на безпорадну матір (...).

Євген Сверстюк, «На святі надій», Київ, «Наша віра», 1999

* * *

Василь Симоненко

Лебеді материнства

Мріють крилами з туману лебеді рожеві,
Сиплють ночі у лимани зорі сургучеві.

Заглядає в шибку казка сивими очима,
Материнська добра ласка в неї за плечима.

Ой біжи, біжи, досадо, не вертай до хати,
Не пушу тебе колиску синову гойдати.

Припливайте до колиски, лебеді, як мрії,
Опустіться, тихі зорі, синові під вії.

Темряву тривожили криками півні,
Танцювали лебеді в хаті на стіні,

Лопотіли крилати і рожевим пір'ям,
Лоскотали марево золотим сузір'ям.

Виростеш ти, сину, вирушиш в дорогу,
Виростуть з тобою приспані тривоги.

У хмельні смеркання мавки чорноброві
Ждатимуть твоєї ніжності й любові.

Будуть тебе кликати у сади зелені
Хлопців чорночубих диво-наречені.

Можеш вибирати друзів і дружину,
Вибрати не можна тільки Батьківщину.

Можна вибрати друга і по духу брата,
Та не можна рідну матір вибирати.

За тобою завше будуть мандрувати
Очі материнські і білява хата.

І якщо впадеш ти на чужому полі,
Прийдуть з України верби і тополі.

Стануть над тобою, листям затріпочуть,
Тугою прощання душу залоскочуть.

Можна все на світі вибирати, сину,
Вибрати не можна тільки Батьківщину.

Весна 1962

«Людина повинна вберегтися від зла» — Блаженніший Святослав у Гданську

У день празника Собору Святого Архистратига Михаїла й інших Безплотних Сил, який цього року (за новим календарем) випав у п'ятницю 8 листопада, греко-католицька спільнота Вармії та Мазур і Помор'я мала честь і нагоду взяти участь у дуже важливій події в духовному житті нашої спільноти в Польщі — вдруге спільно молитися з Отцем і Главою Української Греко-Католицької Церкви Блаженнішим Святославом (перша така велелюдна зустріч і літургія очолена Блаженнішим мали місце в Гурові Ілавецькому 29 червня 2013 року).

Гданська конкатедра св. Варфоломея і Покрови Пресвятої Богородиці вшент заповнилася даного вечора місцевими парафіянами, студентами, делегаціями від окремих парафій Ольштинсько-Гданської Єпархії разом з отцями парохами й, зокрема, громадянами України, що з Польщею пов'язали своє професійне прийдешнє. Не забракло й воєнних біженців. Немало серед прибулих до храму вірян було й дітей та молоді.

Знаковим моментом торжественної Божественної Літургії в день св. Архистратига Михаїла стало вручення Главі нашої Церкви Патріярху Святославу Шевчуку статутних нагород Капітули Санктуарію св. Володимира Великого:

- статуетки св. Володимира Великого,
- медалі св. Володимира Великого,
- почесної прамоти.

Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви став першою видатною персоною, яку члени Капітули вирішили нагородити саме в Гданську. Нагороди Капітули вручав Владика Аркадій Трохановський, єпарх Ольштинсько-Гданської Єпархії УГКЦ.

Церемонія вручення Патріярху Української Греко-Католицької Церкви Блаженнішому Святославу Шевчуку

1. Главу Української Греко-Католицької Церкви Блаженнішого Святослава вітають наймолодші віряни гданської парафії.

нагород Капітули почалася від похвального слова в честь Блаженнішого, яке прочитав проф. Ігор Галагіда.

Похвальне Слово Главі Української Греко-Католицької Церкви Блаженнішому Святославу Шевчуку

Блаженніший Святослав прийшов у світ 5 травня 1970 р. у Стрию, в сім'ї Юрія та Віри Шевчуків. Виростав у побожній родині, де не тільки

щоденно молилися (сам Він не раз згадував, що першим катехитом була бабуся), але також відправляли богослужіння священники підпільної тоді Української Греко-Католицької Церкви. Все ж таки Його дорога до священства не була простою. У советський час, коли Церква діяла у підпіллі, виходом було «подвійне» — офіційне й неофіційне навчання. Таку дорогу вибрав і моло-

дий Святослав, який після закінчення середньої школи навчався у Бориславському медичному училищі, а водночас у підпільній греко-католицькій духовній семінарії. Щойно падіння комунізму й самостійність України дали Йому змогу вповні віддатися духовній освіті. Спочатку, як один з перших молодих греко-католицьких питомців з України, виїхав за кордон, щоб навчатися в Центрі філософсько-богословських студій у Буено-Айресі в Аргентині (1991–1992 рр.), а пізніше у Львівській духовній семінарії (1992–1994 рр.) та у Папському університеті святого Томи Аквінського в Римі (1994–1999 рр.). У Римі в травні 1994 р. отримав також свячення з рук тодішнього глави УГКЦ Мирослава Івана Любачівського.

Стаючи священником Святослав Шевчук, мабуть, не уявляв собі, як виглядатиме Його служіння. А воно від самого початку не було «звичайним» душпастирюванням. Зразу після повернення з Риму до України молодому доктору богослов'я доручено відповідальне завдання стати префектом (1999 — 2000 рр.), а незабаром віцедиректором (2000–2007 рр.) і ректором (з 2007 р.) Львівської духовної семінарії. З 2001 р. був Він віцедеканом богословського факультету Львівської богословської академії, →

2. Глава УГКЦ з дітьми стають до спільної світлини.

3. Професор І. Галагіда з похвальним словом Патріярху Святославу.

4. Від імені Ольштинсько-Гданської Єпархії Патріярха вітає Владика Аркадій Трохановський.

яка пізніше стала Українським Католицьким Університетом (сьогодні це один з відомих та найбільш престижних університетів в Україні).

Все ж таки отцю Святославу Шевчуку не судилося стати викладачем чи вихователем молодих священників. Також його праця як голови секретаріату й особистого секретаря глави УГКЦ Любомира Гузара, була відносно короткою (2002–2005 рр.). Все це закінчилося у січні 2009 р., коли папа Бенедикт XVI призначив молодого священника єпископом-помічником Єпархії Покрови Пресвятої Богородиці в Буенос-Айресі. Був він тоді наймолодшим католицьким єпископом у світі. В такий спосіб Святослав Шевчук знову потрапив до Аргентини, де вже наступного року, після зречення з уряду попереднього владика Михаїла Микиця, став апостольським адміністратором єпархії у Буенос-Айресі.

Здавалося, що керування єпархією в далекій Південній Америці це завдання, яке поглине владика Святослава на наступні роки, але Господь, видно, мав дещо інші плани. 23 березня

2011 р. Синод єпископів обрав Святослава Шевчука Верховним Києво-Галицьким архієпископом та Главою Української Греко-Католицької Церкви. Два дні пізніше цей вибір затвердив папа Бенедикт XVI. Інtronізація мала місце 27 березня 2011 р. у Патріаршому соборі Воскресіння Христового в Києві.

Від тоді минуло вже 13 років. Ніби небагато, але це час, коли мали місце події, яких не сподівався ніхто. Події, які тривало позначилися на нашому народі, нашій Церкві і на цілій Україні. Події, яких не лише уважним обсерватором, але також учасником був і є Блаженніший Святослав. Можна їх довго називати, а при цьому треба добре поміркувати, щоб про якісь не забути. Тому загально вкажемо на три, в яких позиція Глави УГКЦ була чіткою й помітною.

Святослав Шевчук, як Глава Церкви продовжує діло своїх попередників — Любомира Гузара, Мирослава Івана Любачівського, Йосифа Сліпого чи Андрея Шептицького — у розвитку й розбудові УГКЦ. В наш час (що Блаженніший неодноразово наголошував) вона стала,

de facto, глобальною церквою, що діє на різних континентах і в різних культурах чи традиціях, церквою, яка опікується не тільки своїми вірними у діаспорі, але також економічними мігрантами чи — в останні роки — воєнними біженцями. Це породжує чимало викликів, але також дає немалі перспективи на майбутнє. А душпастирські програми (такі як «Жива парафія») чи відважні рішення (як календарна реформа) показують, що Глава Церкви це розуміє. Водночас Блаженніший Святослав береже права Греко-Католицької Церкви та її тотожність, яка своїм корінням сягає в часи Київської Русі та Хрещення 988 р. Наголошує на її унікальну, а деколи й трагічну історію, коли — не так вже й давно — і духовенство, і миряни не раз своїм мучеництвом давали свідчення стійкості та сили своєї віри.

Під проводом Блаженнішого Святослава, мабуть, як ніколи раніше поживався єкуменічний діалог УГКЦ з іншими християнськими Церквами та іншими релігіями. Найбільш важливими є, звичайно, відносини з Церквами, які самі звертаються до традиції Володимирівського Хрещення, зокрема з Православною Церквою України. Але не можна забувати й про контакти з Вселенським Патріархом Варфоломеєм у Константинополі, які особливо важливі сьогодні. Це яскравий доказ того, що будучи вірною Апостольській Столиці, УГКЦ не відмежується від своїх джерел і далі поєднує Схід із Заходом. →

5. Конкатедр св. Варфоломея і Покрови Пресвятої Богородиці в Гданську.

Отець Володимир Гайдукевич (1902–1974)

Пів століття тому (24 листопада 1974 року) відійшов до дому Отця о. шамбелан Володимир Гайдукевич, душпастир Лігниць, Пшемкова, Модли й Шпротави. Працюючи в Лігниць, отець Володимир Гайдукевич у тому часі (1957–1974 рр.) був також духовним провідником багатьох річників молоді існуючого вже тоді в цьому місті українського ліцею.

Роки душпастирського служіння о. В. Гайдукевича, це був час процвітання в Польщі комуністичної системи, якою управляли політичні володарі з-під знаку кремля, натомість з другого боку також був це час організації духовного і громадського життя українських переселенців.

[Належить відзначити, що наприкінці 1950-их років в Польщі заіснували дві середні школи, в яких навчалася українська молодь. Перша з них, це був ліцей заснований в 1957 році у Золоторії, що на Нижній Селезії, який у 1960 р. перенесли до Лігниць; друга — педагогічний ліцей в Бартошицях, заснований у вересні 1956 р.; у 1968 р. перенесений до Гурова Ілавецького (один клас при польській школі).

В даних роках в громадах Лігниць працювали відповідно о. Володимир Гайдукевич та о. Іван Булат, тодішні духівники ліцейської молоді].

* * *

Володимир Гайдукевич народився 28 жовтня 1902 р. (пом. 24 листопада 1974 р. в Шпротаві) в селі Яксамниці Перемиського повіту в родині о. Володимира і Йосифи (з дому Ардан). У 1914–1916 рр. виселений, перебував з родичами в м. Марбах біля Відня. В роках 1922–1926 рр. навчався у Перемиській чоловічій гімназії, а після в Перемиській духовній семінарії. Священниче свячення прийняв 3 липня 1927 р. з рук Владики Йосафата Коциловського ЧСВВ в соборі св. Івана Хрестителя в Перемишлі.

Душпастирську працю почав у с. Ясель Риманівського деканату. Далі працював у с. Крива (1929–1940) Горлицького деканату. Заарештований 1 вересня 1939 р. польською владою й ув'язнений у Березі Картузькій. На парафію повернувся наприкінці жовтня 1939 р. 1944 р. польська боївка напала на плебанію в с.

Надгробок на могилі о. В. Гайдукевича в Шпротаві.

Крива з метою вбити священника, а не знайшовши його (він постійно переховувався), пограбувала все майно.

Заарештований на початку травня 1945 р. у зв'язку з виселенням лемків до УРСР. Після кількатижневого утримання у в'язниці в Горлицях повернувся на парафію. 2 квітня 1947 р. іменований архієпископом А. Гльондом помічником апостольського делегата для вірних греко-католицького обряду ААЛ. 20 червня о. В. Гайдукевич в рамках депортаційної акції «Вісла» виселений до Шпротави (Зеленогірське воєв.). До 1957 р. працював сотрудником у парафії латинського обряду. →

І на кінець третя, хто знає, чи не найбільш важлива справа. Блаженніший Святослав в роки свого служіння — як священник, як владика, як Глава Церкви — ясно й чітко висловлював свою позицію щодо подій, що проходили в Україні. Під час Революції Гідності Він підтримував протестувальників, які

вимагали оновлення влади та зміни геополітичного напрямку України. Коли почалася російсько-українська війна — від самого початку гостро її засудив вказуючи агресора та підтримуючи боротьбу українців за своє існування. Після повномасштабного вторгнення Блаженніший як один з перших релігійних лідерів

не тільки підтримав боротьбу, але також в усякий спосіб наголошував по всьому світу хто є жертвою й у чому полягати-ме справедливий мир та скілення ран війни у майбутньому. «Україна стоїть! Україна бореться! Україна молиться!» — цей вислів не є черговим крилатим лозунгом, але словами, які повністю віддають правдиву думку Глави Церкви. Саме тому стали вони відомими далеко поза межами країни. При тому Блаженніший Святослав не тільки дає свідоцтво про війну й жертви, але також прямо вказує хто є винуватцем нещастя. Відважно й чітко по цілому світу пояснює чим є ідеологія «російського миру», яку вводить російська держава очолювана злочинцем Володимиром Путіним і яку також прямо підтримує московське православ'я. Блаженніший поширює знання про Володимирове Хрещення, яке в Росії викривлюють та пробують присвоїти собі, маючи на меті знищення київського християнства та українського народу.

(Закінчення на 15 сторінці)

6. Нагороди Патріярху від Капітули Санктуарію св. Володимира Великого.

Колишня церква Покрови Пресвятої Богородиці в Яксманичах.

В роках 1957–1974 душпастирював у греко-католицьких станицях. 11 червня 1965 р. Папа Павло VI надав отцю В. Гайдукевичу звання шамбелана. Помер отець Гайдукевич в лікарні у Шпротаві, де й похований 27 листопада 1974 р. У Божественній Літургії на похороні отця взяли участь 16 греко-католицьких священників.

на основі матеріалів із видання: *«Духовенство Перемиської єпархії та Апостольської адміністрації Лемківщини»*, Богдан Прах, Львів 2015

* * *

Отець Володимир Гайдукевич був тихою і скромною особою. Когось з наших дідусів він вінчав, комусь уділив тайни

хрещення і святого причастя, інший згадає час, як навчався в нього катехези у школі, або згадає історію, коли підносили отця разом з возом, з якого по дорозі випало колесо — така велика пошана була в людей до нього. Не одна особа, яка його знала, заплакала на звістку про його смерть.

Духівник відійшов з того світу 24 листопада 1974 року. Сьогодні в шпротавській парафії вірні зі Шпротави, Лігниці, Пшемкова, Модли, Патоки, Любіна і не тільки, зібралися, щоб вшанувати 50-ту річницю смерті о. Гайдукевича, який був першим парохом цих парафій (деякі з них заснував), був для них духівником, чи пам'ятали його ще за життя. Від полудня вірні і гості зібралися

над могилою отця Володимира і його дружини Любомири, де при супроводі Владики Володимира Ющака, о. пароха Шпротави Андрія Бунзило, о. мітрата Юліяна Гойняка з Зеленої Гори та о. Павла Березки з Заменіц ми молилися Панахидою. Разом до молитви долучився кс. Анджей Павловіч з римо-католицької парафії, де покійний отець також душпастирював, коли служіння в нашому обряді було заборонено. А вже потім в шпротавському храмі лунала Служба Божа. Під час проповіді зачитана була біографія отця Гайдукевича, складена нашим парафіянином Христофором Бибелем із списаних мемуарів самої дочки отця — монахині с. Ольги. В парафіяльній світлиці ми пробули довгий час на душевному діленні спогадами про о. Гайдукевича за його життя, почули історії приємні, часом смішні, такі які викликали тепло або й смуток. Це скільки він зробив на так багатьох парафіях, скільки нових парафій заснував, які далекі дороги він долав, щоб служити вірним і Богові Літургією і бути там де були наші люди — разом з ними він був також переселеним на ці території.

І тепер — в 50-ту річницю після його смерті — в його імені і з великою вдячністю Богові зібралося так багато осіб. Завдяки всім присутнім о. Гайдукевич далі живе — ті люди прийшли тут через нього. Вони є свідченням його життя, а й одночасно свідченням дії Божої. Господь помножує любов, помножує життя, помножує добро (...).

*Анна-Марія Бунзило (текст і фото)
(Закінчення на 12 сторінці)*

Панахида на могилі подружжя Гайдукевичів у Шпротаві.

Блаженний Миколай Чарнецький (1884–1959)

Свій останній спочинок блаженний Миколай Чарнецький, 2 квітня 1959 р., — монах-редемпторист, єпископ, місіонер, новомученик, знайшов Львові. Та незважаючи на це, більша частина життя єпископа-святця минула поза Львовом.

Владика Миколай Чарнецький.

Народився і виріс він на теренах сучасної Івано-Франківщини, упродовж шести років навчався у Римі. Опісля дев'ять років присвятив викладацькій праці та духовній опіці над вихованнями семінарії у Станіславові, що зрештою привело молодого й спрагло до духовної досконалості ієрея у згромадження Редемптористів (Чин Найсвятішого Ізбавителя), отці та брати якого ще перед Першою світовою війною взялися служити для українців Галичини. В лавах Редемптористів отець Чарнецький виявив себе добрим місіонером, проповідником, реколектантом, сповідником, педагогом. Заразом виконував обов'язки соція новиків, префекта студентів і братів, провінційного дорадника, магістра.

* * *

Влітку 1919 р. о. Миколай Чарнецький, цілком сформований священник, доктор богослов'я, маючи за спиною десять років душпастирської праці, вступає до Чину Найсвятішого Ізбавителя. Облечени приймає з рук першого настоятеля Редемптористів в Україні, фламандця о. Йосифа Схрейверса (1876–1945).

Оскільки у Галичині згромадження тільки-но починає по-справжньому ставати на ноги, всі дороги поки що ведуть до Львова. Так у вересні 1919-го галицький владика, Митрополит Андрей граф Шептицький передає Редемптористам старий поміщицький двір у Збоїськах на північній околиці міста.

Невдовзі після складання перших обітів восени 1920 р. отець Чарнецький ненадовго залишає Львів, деякий час виконуючи обов'язки магістра новопосталого дому Редемптористів при церкві св. Йосифа у Станіславові. Восени 1922 р. при монастирі у Збоїськах починає діяти ювенат (мала семінарія), до якого попервах вступає близько тридцяти хлопців віком від 10 до 12 років, здебільшого селянських дітей. Першим директором ювенату є бельгієць о. Луї Ван Ганзенвінкель (1892–1968), о. Миколай Чарнецький викладає тут релігію та польську мову, а заразом виконує обов'язки сповідника. На духовно-освітнянській ниві священослужитель трудитиметься три роки, як писав о. Роман Бахталовський, немов «апостол, учень Христовий посеред дітей.» Після того, як наприкінці 1920-х отець надовго полишить Львів, його юними вихованцями опікуватимуться інші Редемптористи.

[У 1926 р. Папа Пій XI призначає о. Чарнецького Апостольським візитатором для українців Волині й Полісся. Архиєрейські свячення відбулися 2 лютого 1931 р. у Римі. У період першої більшовицької окупації Митрополит Андрей Шептицький назначє єпископа Чарнецького Апостольським Екзархом Волині та Підляшшя.]

У 1939 р., збоїщанський монастир відбирають («націоналізують») перші совіти. В роках німецької окупації отцям-Редемптористам ненадовго вдасться відновити роботу малої семінарії, але прихід других совітів покладе їй край вже остаточно. Ще до ліквідації монастиря на його території розмістять військову частину, котра діятиме тут аж до середини 80-х. Пізніше всі монастирські будівлі передадуть Інституту Прикладної Акустики.

Наступне львівське місце, пов'язане із постаттю блаженного Миколая — монастир св. Климентія (провінційний дім) із храмом Непорочного Зачаття Пресвятої Богородиці, розташовані за

адресою: вулиця Івана Франка, 56. Наприкінці XIX ст. будинком на Зиблікевича (тодішня назва вулиці Франка), 30, володіла одна з найстаріших галицько-українських культурницьких установ «Народний дім». Від початку 1880-х рр. і до 1911-го тут знаходився монастир сестер-василіянок. Протягом 1882–1884 рр. поруч із монастирем спорудили церкву Непорочного Зачаття Пресвятої Богородиці у неоромансько-

Церква святого Йосафата у Львові, на вулиці Замарстинівській 134. Колишній костел святого Франциска Ассізького отців капучинів (РКЦ). Місце переховування мощей блаженного УТКЦ Миколая Чарнецького.

му стилі. 18 травня 1937 р. комплекс будівель на Зиблікевича викуповує давній благодійник Редемптористів Митрополит Андрей аби віддати його під осідок Львівської віце-провінції. Освячення нового монастиря, названого на честь св. Климентія відбувається 13 листопада 1938 р. Разом із митрополитом Шептицьким та генеральним консультором о. Йосифом Схрейверсом, участь у церемонії бере і єпископ Миколай Чарнецький. За кілька місяців цей монастир стане постійним осідком владики, адже Друга світова та радянська окупація краю не дають змоги продовжувати служіння на волинській землі.

Живучи у львівському провінційному домі, єпископ серед іншого продовжує виховувати майбутніх представників духовенства й монашества: спершу прямо в монастирі читає лекції з морального богослов'я студентам-редемптористам, котрі із наближенням радянських військ залишилися у Львові →

(тоді як більшість студентів з голосківської семінарії виїхали до Тухова у Польщі, де продовжували навчатися до кінця 1941-го). Потім долучається до викладацького складу Львівської Богословської Академії, заснованої праведним митрополитом Андреем у 1928–1929 рр. Протягом 1941–1944 рр. Владика Миколай викладає психологію, моральне богослов'я, філософські дисципліни. Ось невеличкий штрих до портрету Чарнецького — педагога, згадує о. Степан Вівчарук, один зі студентів владики: «Це було під час бомбардування Львова: ми були в класі, і раптом сирена повідомила про нанесення повітряного удару на місто. Але Кир Миколай спокійно продовжував свою лекцію. Коли місто вже почали бомбардувати, деякі семінаристи налякались. Зауваживши це, Преосвященний впевненим тоном звернувся до них: „Можливо, ви хочете сховатися до підземелля? Ви можете йти. Але не бійтеся, ми є в Божих руках“».

Останні священничі свячення напередодні жорстоких гонінь на Церкву і власного арешту владика здійснює на свято Трьох Святителів 1945 р. у храмі на Зибликівича. Тоді він рукополагає двох співбратів по чину — Степана Захарківа (1922–2003) та Василя Михайлюка (1919–2001). Два місяці по тому, в ніч з 11 на 12 квітня 1945-го у Львові і Станіславові розпочинаються масові арешти греко-католицьких владик, аби прискорити «возсоединеніє» УГКЦ зі сталінською РПЦ. Співробітники НКВД тієї ночі приходять і до монастиря св. Климентія: під час арешту Кир Миколая обшук у монастирі триває понад три години в присутності протоігумена Львівської віце-провінції о. Йосифа де Вохта (1881–1956), отців Павла Маїка (пом. 1980) та Євгена Пелеха (1920–1996). Спершу єпископа забирають до слідчого ізолятора при Управлінні НКВД у Львівській обл. (відомого як «тюрма на Лонцького»), а згодом перевозять

до Києва. 600 годин допитів і катувань, одинадцять років ув'язнення у близько тридцяти тюрмах та концтаборах — ось далеко неповний список того, що випаде на долю ревного душпастиря й місіонера.

Жорстокі умови сталінських концтаборів здатні зламати навіть молодих і сильних, що вже казати про людину похилого віку. Але старенький єпископ

Могила блаженного Владики Миколая Чарнецького на Личаківському цвинтарі у Львові.

витримує ті страшні випробування й залишається вірним Богові та Вселенській Церкві. Після одинадцяти років поневірянь його, важко хворого, «милостиво» відпускають додому... помирати. У липні 1956-го владика нарешті повертається до Львова — у місто, яке встигло стати для нього рідним, місто, у котрому вже немає жодного діючого греко-католицького храму.

Попри невтішні прогнози лікарів, кир Миколай спромігся прожити ще майже три роки, трудячись в поті чола на благо підпільної Церкви. В останні роки він мешкає у брата-редемпториста

Климентія Білоубки (1907–1985) на вулиці Вечірній 7.

Земний шлях єпископа завершується у помешканні співбрата по чину, майбутнього місцеблюстителя митрополичого престолу і одного з блаженних Греко-Католицької Церкви о. Василя Величковського (1903–1973), який від часу повернення з ув'язнення в 1955-му і до повторного арешту в січні 1969-го про-

Ікона блаженного Владики Миколая Чарнецького.

живає разом із братом Іринеем Маньком (1920–1992) за адресою: площа Возз'єднання.

Похорон владики Чарнецького відбувається 4 квітня 1959 р.: ховають спочатку на Кульпарківському цвинтарі. У 1973 р. кладовище ліквідують, відтак тіло спочилого священика і вірні таємно ховають на Личаківському цвинтарі, на полі № 35.

Навіть після перенесення останків владики до іншого місця, люди продовжують приходити до його колишньої могили, котра не втрачає чудотворної сили...

Олександр Шейко — (фрагменти):
Синод Єпископів УГКЦ, www.synod.ugcc.ua

Отець Володимир Гайдукевич

(Закінчення з 10 сторінки)

* * *

«...Храмовий Празник Преображення Господнього ми відзначали в серпні [2021 р.], Але сьогодні маємо можливість спільно подякувати Богові за дар 60-ліття від часу, коли у Шпротаві почала служитися наша Божественна Літургія. Мало це місце у 1961 р. Службу Божу почав тут служити отець

Володимир Гайдукевич, бувший парох Кривої, села на Лемківщині, недалеко Пантої, який знайшовся на цих землях у 1947 р., разом з іншими виселенцями, депортованими з рідних земель в рамках акції «Вісла».

Отець Гайдукевич жив тут, у Шпротаві, і коли тільки появилася можливість служити Службу Божу для нашого народу, залишив послугу у латинському обряді і повністю віддав себе служінню нашій Церкві. У 1957 році почав він

доїздити до Лігниць та до Модли, а також до віддаленого 10 кілометрів від Шпротави Лешна Долішнього. Скоро однак виявилось, що доїзди до Лешна є проблемою для розкиненого народу, розпочалися пошуки можливості перенесення відправ до Шпротави. Здійснилося це у 1961 р. Від цього часу, раз у місяць, о. Гайдукевич, служив Божественну Літургію в костелі Успіння Пресвятої Богородиці у Шпротаві. В інші неділі він їздив поїздом до Лігниць та →

Постанова про остаточний розгром

На початку нового року — 10 січня 1945 — постановою ЦК КП(б)У [центрального комітету комуністичної партії (більшовиків) України — ред.] «Про посилення боротьби з українсько-німецькими націоналістами» була встановлена остаточна дата розгрому українського національно-визвольного руху — 15 березня 1945 р. Так насправді, дійсно збройний опір московитсько-більшовицькому окупаційному режиму тривав ще понад 10 років, а відтак трансформувався в боротьбу в царині культури й мистецтва, підпільної праці Греко-Католицької Церкви.

Почалися депортації та заслання. Відбувалися грубі порушення в оформленні всяких документів депортованих. За повідомленням 1-го спецвідділу НКВС, наприклад, в Іркутську область з Волині та Львівщини прибуло 2350 сімей учасників повстанського руху, на більшість із яких взагалі відсутні були будь-які документи. (ред.)

* * *

Відповідно до постанови з західних областей України у східні та північні райони СРСР було депортовано кілька десятків тисяч українців. У 1945 р. після Ялтинської конференції за наполяганням Й. Сталіна та американського президента Ф. Рузвельта було прийнято рішення про репатріацію — повернення до СРСР громадян, які в результаті Другої світової війни були інтерновані на терени інших країн. Унаслідок цього було репатрійовано близько 2 млн. українців, серед них колишніх вояків ОУН-УПА, дивізії «Галичина» (більша частина їх як політичні в'язні опинилися в радянських концтаборах, відбубаючи покарання від 20 до 25 років ув'язнення)

Модли. Я зустрічав його на двірці ПКП в Лігниці, де ми всі також чекали на Службу Божу о год. 14⁰⁰.

Отець Гайдукевич служив нашому народові аж до своєї смерті у 1974 р. Пам'ятаю особисто о. Володимира Гайдукевича. Він мене хрестив у Лігниці, я був теж одним з тих, які довгі роки прислуговували йому до Служби Божої».

із проповіді Владики Володимира Ющака ЧСВВ з нагоди ювілею 60-ліття парафії у Шпротаві — 3.10.2021 р.

На нараді секретарів обкомів КП(б)У, начальників обласних управлінь НКВС та КДБ західних областей, що відбулася 15 травня 1945 р. у Львові М. Хрущов констатував, що завдання по розгрому «націоналістичних банд» у цілому виконано. Проте не все було так просто, оскільки, як виявилось, «банди» розпорошилися, і тому Хрущов наголосив на необхідності кращого налагодження

Депортовані до совітських лагрів. Світлина - із суспільної мережі.

і навіть ґрунтовної перебудови роботи мережі чекістських агентів — вже добре «напрацьованим» шляхом: регулярних доносів, допитів і переслідувань — «дізнатися про найбільш небезпечних елементів, які проживають у селі, викликати, арештувати та вислати їх з сім'ями, а селянам оголосити, що це пособники, які допомагали банді». Однак 26 травня 1945 р. Л. Берія віддав розпорядження про відправку до Праги оперативної групи генерал-майора Горшкова для «виявлення активних буржуазних націоналістів». Радянські органи держбезпеки арештували та вивезли до СРСР чимало визначних представників української політичної еміграції, а їхні архіви були для НКДБ безперечним джерелом компрометуючих документів.

Новий етап боротьби з «інакомислячими» припав на осінь 1947 р., коли на виконання постанови Ради Міністрів СРСР № 3214 від 10 вересня 1947 р. виселенню на спеціальні поселення підлягали «родини учасників банд ОУН, пособники учасників ОУН та члени їхніх родин, куркулі, націоналісти та їхні родини». Затвердженням у жовтні «Планом

заходів Міністерства внутрішніх справ СРСР для перевезення спецпоселенців із західних областей УРСР» передбачено виселити 75 тис. осіб. Невдовзі Міністерство держбезпеки СРСР збільшило цю цифру до 100 тисяч. На початку 1950-х рр. чисельність українців, виселених на спецпоселення, досягла близько 172 тис. осіб.

Зрозуміти негативне ставлення до націоналізму неважко, якщо зважити на панування традиційно застережливо-го ставлення до терміна «націоналізм» у масовій свідомості, яке підживлювали

скандальною репутацією ультра націоналістів, жакливими результатами національних конфліктів у різних регіонах, елементарним незнанням суті, особливостей, закономірностей функціонування цього феномена.

Проте для української історії характерне впадання в крайнощі: Міністерство освіти України в 1993 р. намагалося запровадити до навчальних планів нову дисципліну — науковий націоналізм, тобто осмислення політичної історії України — наукове вивчення історії українського політичного життя і української політичної думки. Загальна політологічна наука (західноєвропейська й американська) мала входити до складу цієї національної політологічної науки. Отже, український націоналізм мав стати теоретичною основою науки про політику, методологією наукового осягнення всіх політичних процесів. Це дещо нагадує штучні породження радянських часів, оскільки у такий спосіб намагалися на місце наукового комунізму поставити іншу панівну методологію — націоналізм, який не може бути методологією.

Студентська Бібліотека

Христос Раждається! Славімо Його!

— перше Різдвяне послання Митрополита Йосифа Сліпого від 7 січня
1945 року виголошене до вірних
в архикатедральному храмі у Львові (уришок)

... Важке, воєнне шесте підряд Різдва. Які ми розбиті, які розсіяні по всіх усядах: на фронтах, в копальнях, на застланні, в тюрмах, на роботах. Все ж таки нині згадка на св. Вечір лучить нас всіх — Христове Різдво об'єднує нас всіх і тут, і там з тими, що живуть в Америці, Канаді, Аргентині, Франції, Англії і Німеччині. Усі наші діти радуються Різдрвом. Христова Вечера — це спільна наша радість, як спільною є вона неба і землі, ангелів і людей. Вже ця одна гадка мусить змінити сумні настрої.

Я думав, що промовлю оцей перший раз до вас на Різдво після того вже, як втихне воєнна хуртовина. Та однак, не зважаючи на ті сумні настрої, не дається мені здушити небесна радість, яку несуть зі собою кожні Різдвяні свята.

Вони підбадьорюють нас і прояснюють наші лиця. Коли перелякалися були пастирі, що стерегли перед грабіжниками своїх черед, своїх стад, коров кіз і овець, тоді почули голос: **“Не бійтеся, бо це звіщаю вам велику радість, котра буде всім людям. Що народився ваш сьогодні Спас, котрий є Христос Господь, в місті Давида. І це вам знак: знайдете дитя повите пеленами і лежаче в яслах. І зараз з'явилося з ангелом множестов небесного війства, що хвалило Бога кажучи: “Слава на висоті Богу, а на землі — мир, людям доброї волі” (Лук. 2, 10–14).** Це народився Божий син з неба, прийняв душу і тіло, щоб вибавити нас з тих бід, з неволі і зла, щоб нас спасти. То є велика потіха, якої нам не може дати ніхто на землі, жодний володар, хоч як він цього бажав для своїх підданих і якої не може

не може стати на про з Богом і Його побідити. Та все таки тиснеться мимоволі думка, що хоч з нами Бог, та Він зсилає великі нещастя на нас. А чей Він одним кивненням руки міг би утихомирити воюючі народи і відвернути від нас усе лихо. Чому ж Він того не хоче зробити?

Мої дорогі браття і сестри!

Не вибрав собі Христос дороги встеленої рожами, не шукав собі вигід, не вибирав, що приємніше, але провадив

нам ніхто і ніщо відібрати.

Ми не самі тепер, бо з нами Бог, як співали ми на великому Повечір'ї: **“З нами Бог, зрозумійте народи, і коріться, бо з нами Бог”**. Ми будьмо спокійні — не маємо чого боятися, хоч би які валилися на нас клопоти, нещастя — бо з нами Бог. Ніхто нас не переможе, бо ніхто

важке життя. Тим вказав Він нам, що це найпевніший шлях до небесного щастя. Таж міг так само Бог змести з лиця землі Ірода та не казати втікати Свому Синові, якого найбільше любив, аж до Єгипту наражуватися на небезпеки, не потребував спочити в убогій стаєнці, не потребував допускати до убивання дітей в Вефліємі. І щойно пізніше, коли перемішалася мірка Божої терпеливості — ангел ртунув Ірода і він живцем зігнів. Це могло статися і на початку, але Христос хотів, тожому, щоб він мав час навернутися, а переслідуючим — щоби могли заслужити собі на більшу нагороду.

Вкінці бачимо, як не зважаючи на ті прикrostи, з безмежним довірям відносяться і Мати Божа, і св. Йосиф до Небесного Отця. Вони певні, що вони з Христом і що їм не може статися нічого злого. Отець Небесний найліпший Батько, дбає і про нас. Тому не захитуймося в довірю до Нього, бо певно кінець окажется все добрим.

Тому святкуймо радісно Різдво, хай буде слава во вишніх Богу. Вірно що прийде мир на землі і що новонароджений Христос, якого пам'ятку ми святкуємо, ласкаво глядить на нас. Нехай радісне обличчя Дитятка на сіні осяє ваші серця, скріпить і піддержить на душі. Терпіння наші не довгі.

*Глянь оком щирим, о Божий сину,
На нас нещасних, нашу Україну,
Зішли їй з неба дар превеликий
Щоб тя хвалила во віки вічні.*

Христос Раждається!

(текст поданий за публікацією
Інституту Історії Церкви УКУ)

Архикатедральний собор св. Юрія Змієборця у Львові.

Отець Йосиф Пшеп'юрський

10 грудня 1874 — у Яворові на Львівщині народився Андрій Пшеп'юрський, священник УГКЦ, капелан УСС, радник Єпископської Консistorії в Перемишлі, організатор та член ЦК УНДО. Помер у с. Старява на Львівщині 1945 р.

Йосиф Пшеп'юрський народився в сім'ї Антона та Доміцелії (з дому: Голубець). Навчався у Перемиській чоловічій семінарії, а далі в духовних семінаріях Львова та Перемишля. Священничі свячення прийняв з рук Владики Йосафата Коциловського

28 липня 1918 р. в перемиському соборі св. Івана Хрестителя.

Отець Йосиф Пшеп'юрський.

Душпастирську працю почав (капелан УГА) у Белзці та Любичі Королівській (Потелицький деканат). Продовжував її у: Домашові (Угнівський деканат); Крупці (Часанівський деканат); Хороброві (Варязький деканат). Під час фронтових боїв у 1944 р. виїхав з парафії, по кількох місяцях повернувся — станом на 24 червня 1945 р. був уже на парафії в Хороброві.

Заарештований 15 вересня 1945 р. разом із 30-ма парафіянами. Перебував

в тюрмі у Грубешові. Під час допитів був сильно побитий. Від червня 1946 р. жив з дружиною та донькою на парафії в Ульгівку. Під час виселення у 1947 р. уникнув арешту, переховуючися у залізничному вагоні в селянському одязі. Виселений до Срокова (Ольштинське воевідство); як селянин мав скерування до PGR.

В 1947–1955 рр. був сотрудником у латинській парафії в Гіжицьку. Помер 10 липня 1955 р. і похований у цьому ж місті.

за матеріалами:

«Духовенство Перемиської єпархії та Апостольської адміністрації Лемківщини», Богдан Прах, Львів 1915.

Церква Святого Юрія в Яворові.

Могила о. Й. Пшеп'юрського в Гіжицьку.

«Людина повинна вберегтися від зла»

(Закінчення з 9 сторінки)

Ваше Блаженство, за дотеперішнє Ваше служіння, за зберігання спадщини Володимирового Хрещення, за чітку поставу в час російської агресії, за поширювання правди та потреби справедливості Капітула Санктуарію Святого Володимира Великого при Соборі Покрови Пресвятої Богородиці греко-католицької парафії в Іданську має честь відзначити Вас статуеткою та медаллю св. Володимира Великого й почесною грамотою.

Прийміть їх як вияв пошани з побажаннями багатьох років подальшого служіння на благо Церкви й народу.

* * *

Візит Глави УГКЦ до Іданська, спільна молитва у храмі, особисте благословення кожного з присутніх найвищим єрархом нашої Церкви, зокрема у складний, покручений час воєнного лихоліття, викликаного московитами, стали глибоко символічним, піднесеного духа моментом, у якому всі мали ми честь брати участь. Про ці миті з нашого особистого життя часто говоримо, що були вони дуже урочисті й мають історичне значення. Дійсно, такі моменти реально скріплюють духа громади,

підтримують у вірі, засвідчують про єдність у спільноті нації, історії, культурі, мові, а поєднує всіх нас у цілому світі особа Блаженнішого. Й не зайвим буде тут навести віддушевне поетичне слово Василя Симоненка:

«Україно! Ти для мене диво!
І нехай пливе за роком рік,
Буду, мамо горда і вродлива,
З тебе дивуватися повік.

Ради тебе перли в душі сію,
Ради тебе мислю і творю —
Хай мовчать Америки й Росії,
Коли я з тобою говорю!...»

ред. Б. Тхір

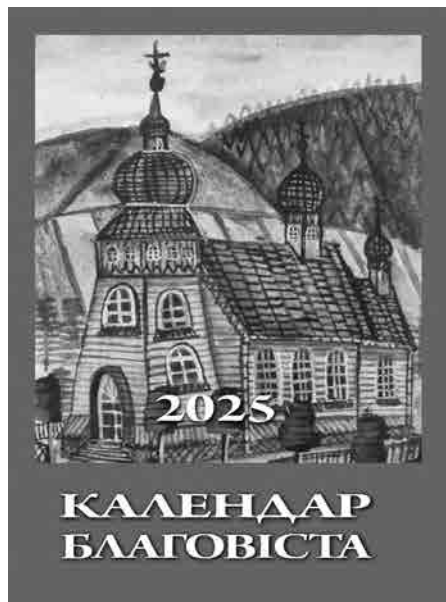
Календар Благовіста 2025

Шановні Читачі!

Подаємо до Вашого відома, що вийшов друком наш церковний календар, альманах «Календар Благовіста 2025». У ньому, серед іншого, Ви знайдете календарій цілого церковного, 2025 року, ретроспективу важливих подій та заслужених для нашої історії осіб, роковини яких ми будемо відзначати у прийдешньому році, тощо.

Зокрема наголошуємо на відзначенні 160-их роковин від дня народження Митрополита Андрея Шептицького, члена знатного галицького роду Шептицьких-Фредрів, який вирішив вступити до греко-католицького чину Отців Василіян. Він же 1888 р. «у монастирську фіртку зайшов Роман граф Шептицький, а вийшов брат Андрей».

В тому числі відзначаємо й на роковинах особливо заслуженого для українського світового мистецтва, а передусім для нашої спільноти в Польщі художника, митця в царині наївного живопису, Никифора Дровняка (Криницького) — «За нього сперечалися країни».

Зі світлим святом Різдва Христового, Нового Року та Богоявлення!

«Слава во вишніх Богу
і на Землі мир людям благовоління» (Лк. 2, 14)

Цього року ми знову святкуємо світлий празник Різдва Христового в час війни. Варварський агресор підступом увійшов на українську землю, порушив мир та справедливість, приніс страждання, біль і смерть.

У святкові дні, прославляючи Новонародженого Ісуса, просімо Всевишнього, щоби допоміг нам відкинути злочинця, звільнити від загарбника українську семлю й дарував їй справедливий мир!

Бажаю всім Вам спокійних та радісних свят в родинному колі та парафіяльних спільнотах.

Христос народився! Славимо Його!

† Владика Петро Крик — єпископ-емерит

Дорогі Читачі й Шанувальники «Благовіста»!

У світле свято Різдва Христового та прийдешнього Нового 2025 Року бажаємо Вам добра і щастя, благополуччя та затишку у Ваших домах, душевної теплоти, взаєморозуміння та підтримки в сім'ї. Нехай життя ваше буде мирним, спокійним та щасливим!

Віримо що Новий Рік принесе нам справедливу перемогу і мир. Нехай стане він для нас початком нового життя у мирі та свободі! Для кожного з нас, громадянина європейської спільноти, найголовнішими

цінностями стали мирне небо над головою, незалежність та свобода народу, яку ми виборюємо щодня. І нехай так буде ввіки!

Бажаємо Вам, щоби у Ваших домівках завжди панувало тепло та затишок, а Ваша щоденна праця була надійною запорукою щасливого майбутнього! Бажаємо Вам міцного здоров'я, матеріального благополуччя та мирного неба над усією Землею. **Христос Раждається! Славимо Його!**

Редакція «Благовіста»

Календар складений за новим, григоріанським стилем, який обов'язує в нашій Церкві від 2024 року (Григоріанський календар був запроваджений 4 жовтня 1582 року Папою Римським Григорієм XIII і нині ухвалений у світі як міжнародний стандарт).

Календар на 2025 рік від нового року доступний в кожній греко-католицькій парафії в Польщі. Заохочуємо до

ознайомлення з його змістом. «Календар Благовіста» — унікальне видання, яке наша редакція віддає до рук Шановних Читачів вже 33 раз (починаючи від 1992 року). Календар на 2025 рік нараховує всього 296 сторінок, на яких реально показана ціла наша Церква в Польщі. Бажаючі можуть ще запасатися короткою версією календаря 2025, де подаємо лише цілорічний місяцелік.

БЛАГОВІСТ — суспільно-релігійний бюлетень. Видає Українська Греко-Католицька Церква у Польщі. Редакція працює на громадських засадах. Редагує колегія: **Владика Аркадій Трохановський, о. митрат Богдан Панчак, о. Микола Костецький** — координатор від Перемисько-Варшавської архієпархії, **о. Євген Сухий** — координатор від Вроцлавсько-Кошалінської єпархії. Відповідальний редактор **Богдан Тхір** (бт). **Аркадій Стопа** — технічні консультації. *Погляди авторів публікацій не завжди сходяться з точкою зору редакції. В оправданих випадках застерігаємо собі право виправляти і скорочувати авторські тексти.*

Kuria bp, ul. Biskupa Jana Śnigurskiego 2A, 37-700 Przemyśl, tel/fax 16 678-78-68, e-mail: kuria@przemyslgr.opoka.org.pl; **Kuria bp**, Pl. Nankiera 15a, 50-140 Wrocław, tel/fax 71 343-94-77; fax 71 343-94-67, e-mail: konsystoria@wro-gda.opoka.org.pl; **Kuria bp**, ul. Lubelska 12, 10-405 Olsztyn, tel: 89 539 60 48, e-mail: eparchia.kontakt@gmail.com

Adres redakcji: BŁAHOWIST; ul. Kościuszki 28/3, 11-220 Górowo Iławeckie, tel. 89 761-04-21, e-mail: blahowist@poczta.onet.pl, konto: Bank Spółdzielczy w Górowie Ił, Nr 08 8855 0004 2003 0006 3515 0001